

KRIJGEN WE NOG IETS TE ZEGGEN ?

Op 4 juni boden de KNVG en NVOG een pensioenpetitie aan de Tweede Kamer aan waarin werd aangedrongen kortingen te vermijden, indexatie mogelijk te maken en vooral te bevorderen dat de gepensioneerden mee kunnen praten over het pensioenakkoord. Daags daarna bleek dat akkoord over AOW en aanvullend pensioen te zijn bereikt en kon de aandacht worden verplaatst naar de uitwerking. KNVG en NVOG hebben kritisch positief gereageerd op het akkoord. Positief omdat een aantal eisen van ons werden gehonoreerd zoals gelijke rekenregels voor de premie en de verplichtingen, zodat er geen premiedekkingsgraadtekorten meer kunnen voorkomen, en afschaffing van de zekerheidsmaat die al lang geen zekerheid meer biedt maar wel hoge buffers eist. Het akkoord zou kortingen minder snel nodig maken en minder diep doen zijn. Kritisch zijn we bijvoorbeeld omdat het akkoord geen aanpassing van de veel te lage rekenrente biedt en de mogelijkheid openlaat dat gepensioneerden mee zouden moeten betalen aan de afschaffing van de doorsneeproblematiek.

We vroegen en kregen toezeggingen van de FNV en van de minister dat we betrokken zouden worden bij de uitwerking van het akkoord. Zeker niet onbelangrijk want er zijn nog vele losse einden en ook de transitie van het oude stelsel naar het nieuwe betekent een forse verschuiving van rechten en plichten die moeten worden afgehandeld en de rekening daarvan moet eerlijk worden verdeeld. De minister gaf aan dat onze betrokkenheid “directer en actiever” zou zijn. Daar mochten we en wilden we op vertrouwen. Inmiddels zijn we een aantal weken verder en is er nog geen helderheid over het besluitvormingsproces bij de uitwerking van het akkoord. Dat is niet zo gek want er moet geïnventariseerd worden wie allemaal betrokken moeten en willen worden en hoe al die partijen om tafel moeten komen. Bovendien is Den Haag met reces gegaan.

Toch zijn we niet gerust op de gang van zaken en houden we de ontwikkelingen scherp in de gaten. Daar is ook aanleiding toe. Zo schreef de minister een brief aan de Tweede Kamer waarin hij het akkoord uitlegde en aangaf hoe hij verder zou opereren in de uitwerking. Daarin werden wij niet genoemd. In de kamer is niet gerefereerd aan onze petitie maar werd wel een motie aangenomen die de betrokkenheid bij de

uitwerking van de jongeren veilig stelde. In het Financieele Dagblad verscheen een speculatie over de organisatie van de uitwerking van het akkoord waarin wij een positie leken te krijgen aan de voet van de besluitvormingspiramide, samen met ouderenorganisaties en de jongeren in een “klankbordgroep”. Niet bepaald onze definitie van “directer en actiever”. Van het ministerie hebben we nog geen uitnodiging ontvangen maar wel desgevraagd vernomen dat er nog geen invulling is afgesproken. Die komt in de eerste helft van september.

Het is begrijpelijk dat ook in onze lidverenigingen met spanning wordt uitgekeken naar de invulling van het akkoord en de uitwerking van onze betrokkenheid daarbij. Er is veel wantrouwen en onzekerheid. De steeds lagere rekenrente en de nieuwe beleidsvoornemens van de ECB drukken de dekkingsgraden verder omlaag. Ondanks de afspraken in het pensioenakkoord lijken kortingen voor veel (grote) pensioenfondsen onvermijdelijk. Veel kwaad bloed zet de weigering van de minister om de rekenrente aan te passen aan de werkelijk gemaakte rendementen van pensioenfondsen. Het enorme vermogen van de fondsen, dat bovendien de laatste jaren sterk is gegroeid, lijken opgepot te moeten worden voor toekomstige generaties. De overheid en vooral De Nederlandsche Bank worden eerder als bedreiging van het pensioenstelsel dan als beschermers daarvan gezien. Veel gepensioneerden vragen zich af waarvoor ze eigenlijk spaarden en willen hun geld terug. De commissie Dijsselbloem, die met nog strengere eisen aan de pensioenfondsen kwam, versterkte het gevoel dat men knollen voor citroenen verkocht kreeg en stimuleerde daarmee verder onbegrip, achterdocht en woede. De economie bloeit, de beurzen floreren maar de mensen worden er geen cent beter van. De enige die profiteert is de overheid zelf die in tijden van crisis en hoogconjunctuur slechts één remedie op het programma heeft, namelijk lastenverzwaring, zo betogen de meest activistische leden. De beuk erin vinden zij. Een mooi staaltje van dat ongemak was op TV te zien in “Hollandse Zaken” van MAX over pensioen op 25 juli. Maar ook bij de vakbonden wordt gemokt.

Sommigen vragen aan ons om aan te sluiten bij die woede. Zij zien de gesprekken over het akkoord niet als oplossing en dringen aan op acties. Zij wijzen bijvoorbeeld op het initiatief van KBO-Brabant en de Stichting Pensioenbehoud om een bodemprocedure te beginnen tegen de Nederlandse Staat omdat de pensioenwetgeving in strijd zou zijn met een Europese richtlijn met als gevolg een veel te lage rekenrente. De regering verschuilt zich achter Europa maar de lage rekenrente is gewoon van Haagse makelij zo stellen zij. Bovendien is de rekenrente in de EU nergens zo laag als in Nederland. Het persbericht van de Stichting Pensioenbeleid staat op onze website.

De KNVG en NVOG vinden ook dat de rekenrente te laag is en pleiten al jaren voor een betere systematiek, de macro stabiele rentevoet (MSR). Toch hebben we besloten vooralsnog het beleid dat we de afgelopen jaren met veel energie en investering hebben ontplooid vast te houden. We denken meer te bereiken met argumenten en verbetervoorstellen in de pensioendiscussie dan met juridische procedures tegen de staat of harde acties in het land. We hebben dank zij onze activiteiten inmiddels bereikt dat we één front hebben tussen de ouderen-organisaties en we hebben een platform gecreëerd waarop wij door de sector gezien en gerespecteerd worden. Dat past niet bij een confrontatiepolitiek met rechtszaken.

In september zal blijken of die aanpak voldoende vrucht draagt en dus of wij een betekenisvolle en rechtvaardige positie verwerven bij de uitwerking van het pensioenakkoord. Daar hebben we ook vertrouwen in al blijven we wel op onze qui vive. Natuurlijk zullen er lezers zijn die nu denken “ja maar als dat mislukt, wat dan?”. Op dit moment heeft het geen zin die “als dan” vraag te beantwoorden. Duidelijk mag zijn dat het niet honoreren van de toezeggingen niet zonder gevolg kan blijven.

Joep Schouten,
Voorzitter KNVG

Jaap van der Spek,
voorzitter NVOG